

7036 NO'LU İŞ MAHKEMELERİ KANUNUNUN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

STJ. AV. ÖMER HALICI
İSTANBUL, 2017

I. DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK VE İSTİSNA HALLERİ:

Çalışan tarafından talep edilebilecek, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötü niyet tazminatı, eşitliğe aykırılık tazminatı, sendikal tazminat, mobbing tazminatı, ücret, prim, ikramiye, fazla mesai ücreti, yıllık izin ücreti, hafta tatili ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücreti ve benzeri işçilik alacaklarının söz konusu olması halinde dava açmadan önce arabulucuya başvurulması zorunlu hale gelmiştir. **İş kazası veya meslek hastalığından** kaynaklanan maddi veya manevi tazminat davaları ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları kapsam dışıdır.

Yeni yapılan düzenleme ile arabulucuya başvurulmadan dava açılması halinde, herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, **dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddedileceği hüküm altına alınmıştır.**

II. ARABULUCUYA BAŞVURMAK İÇİN GEREKLİ SÜRE:

İş sözleşmelerinin feshinde, fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren BİR AY içinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulmak zorundadır. Arabulucu atandıktan sonra ÜÇ HAFTA içerisinde karar verilmelidir. Bu süre zorunlu hallerde en fazla BİR HAFTA süreyle uzatılabilmektedir. Arabuluculuk faaliyeti sonunda işçi ve işveren tarafının işe iade konusunda anlaşmaya varamamaları halinde, arabulucu tarafından son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabilecektir.

Eğer arabulucunun yetkisine itiraz edilirse ve ret talebi kabul edilirse yukarıda ki süreler yeni görevlendirmeden itibaren başlar.

III. ARABULUCULUKTA YETKİ:

Arabulucu, görevlendirmeyi yapan büronun yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alamaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda, yerleşim yeri ve işin yapıldığı yere ilişkin belgelerini sunmak suretiyle arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edebilir. Bu durumda arabulucu, dosyayı derhal ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere büroya teslim eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda yetkili büroyu kesin olarak karara bağlar ve dosyayı büroya iade eder.

IV. YARGILAMA GİDERLERİ:

Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekâlet ücretine hükmedilmez. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

V. ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA:

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, **01.01.2018** tarihi itibarıyla yürürlükte olacaktır.

VI. İŞ MAHKEMELERİNİN YETKİSİ:

İş mahkemelerinde açılacak davalarda yetkili mahkeme, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesi ile işin veya işlemin yapıldığı yer mahkemesidir. İş kazasından doğan tazminat davalarında, iş kazasının veya zararın meydana geldiği yer ile zarar gören işçinin yerleşim yeri mahkemesi de yetkilidir.

İş mahkemesi kurulmayan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki **Asliye Hukuk Mahkemesince** bakılacak.

VII. TAZMİNATLAR ZAMANAŞIMI

En önemli değişikliklerden birisi zamanaşımı süresine ilişkindir. Davaların seyrini değiştirecek boyutta bir değişikliktir. İş sözleşmesinden kaynaklanmak kaydıyla, hangi kanuna tabi olursa olsun, yıllık izin ücreti, kıdem tazminatı, iş sözleşmesinin bildirim şartına uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat (ihbar tazminatı), kötü niyet tazminatı ve iş sözleşmesinin eşit davranma ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat için zamanaşımı süresi 25.10.2017 tarihinden itibaren ON yıldan BEŞ yıla indirilmiştir.

VIII. ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜKLERİNİN İŞÇİ ŞİKAYETLERİ İNCELEMESİ HAKKINDA DEĞİŞİKLİK

Çalışma ve İş Kurumu il müdürlükleri personelinin “iş sözleşmesi fiilen sona eren işçilerin” kanundan, iş ve toplu iş sözleşmesinden doğan bireysel alacaklarına ilişkin şikayetleri inceleme yetkisi kaldırılmıştır. İş sözleşmesi devam eden işçiler bakımından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın iş müfettişleri eliyle denetim ve teftiş yetkisi devam edecektir. İş sözleşmesi fiilen sona eren işçiler ise doğrudan arabulucuya başvuracaklardır.

IX. KANUN YOLUNA BAŞVURU SÜRESİ:

Kanun yoluna başvuru süresi, ilamın taraflara tebliğinden itibaren işlemeye başlar (md. 7/4). 7036 No'lu İş Mahkemeleri Kanununda, kanun yoluna başvuru süresine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak bu kanunun 9'uncu maddesine göre “Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 6100 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

6100 sayılı kanunun 345. maddesine göre “İstinaf yoluna başvuru süresi iki haftadır. Bu süre, ilamın usulen taraflardan her birine tebliğiyle işlemeye başlar.” Bu durumda Yeni İş Mahkemeleri Kanununda kanun yoluna başvurma süresi 2 haftadır.

KAYNAKÇA

1. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/10/20171025-8.htm>
2. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6100.pdf>
3. Resul KURT, "10 Soruda İş Mahkemeleri Kanunu Ve Arabuluculuk", 27 Ekim 2017, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/10-soruda-is-mahkemeleri-kanunu-ve-arabuluculuk/388280> (Eriřim: 13.11.2017)

